

Kaptein
ANDREAS GALTUNG GAUSVIK
er gått i land

Kaptein *Andreas Galtung Gausvik* var 60 år 5. mai i år, og 22. september gikk han — etter eget ønske — over på sjomannspensjon.

For å bruke et fint ord, var han neppe predestinert til å bli sjomann. Han er av god, gammel bondeætt. Men hans barneår og oppvekst er knyttet til storindustriens gjennombrudd på Vestlandet og de seinere harde mellomkrigsår med arbeidsløshet osv. Utferdstrangen vokste i ham — han ville ut i verden og se seg om. Det kunne bare skje ved å ta hyre, og det lyktes ham — trass i de dårlige tidene. Han fortsatte som sjomann.

Andreas Galtung Gausvik ble født i Gausvik, mellom Årvik og Kysnes — siste garden i Kvinnherad på den kanten. Ættegarden hadde farbroren — faren hadde småbruk, som var utskilt fra hovedbruket. Faren tok forskjellig arbeid ved siden av småbruket — bl.a. var han i en årrekke ved Smelteverket i Odda. Familien bodde da i Odda om vinteren, i Gausvik om sommeren. Andreas Galtung Gausvik fikk sin skolegang dels i Årvik, dels i Odda. I 1923 ble han konfirmerert i Ænes kyrkje. Presten som bodde i Rosendal, tok i det vesentlige konfirmantundervisningen i flukt med prekenen hver 3. søndag. Men det hendte at «desarane» måtte møte for presten i Ænes andre tider og.

Konfirmerert og vel 14 år gammel, kom Andreas Galtung Gausvik høsten 1923 til Rosendal som gardsdreng. Etter vel 1½ år tok han våren 1925 jobb i gartneri i Odda. Her var han 5 sommerhalvår. Vintrene var han på stor- og vårsild-fiske, med landnot i Sulen, snurpenot på kyststrekningen Bergen—Karmøy.

Høsten 1930 fikk han tilfeldigvis hyre som dekksgutt på Thv. Halvorsens D/S «Lysland», ca. 1.850 BRT. Den gikk i trampfart i Nordsjø-området. Lasten var f.eks. kull fra England til Norge, industriprodukter tilbake til England eller andre land i Europa.

Våren 1933 gikk han ut som jungmann med D/S «Laila», William Hansens rederi. Den var på ca. 3.000 BRT, og gikk i trampfart mellom USA og Vestindia. Det var stykkgoods av ulikt slag fra USA, sukker tilbake.

Høsten 1934 forlot han «Laila» og gikk ombord i D/S «Botnia», ca. 2.500 BRT, der han ble 3 mdr. «Botnia» gikk i samme traden som «Laila». Men så skulle «Botnia» i månedskiftet november/desember med en last skrapjern fra USA til Sverige. Den turen hadde ikke mannskapet lyst på over Nord-Atlanteren, gammel som båten var. Hele mannskapet monstret av. Dermed fikk Andreas Galtung Gausvik et kort opphold i New York før han fikk ny hyre, som lettmatros, om bord i Farsund-båten D/S «Borgfred» på vel 3.000 BRT, som også gikk i trampfart — for det meste mellom USA, Vestindia og Sør-Amerika, med meget vekslende last. Her om bord ble han både matros og båtsmann før han mønstret av i mai 1938.

Skoleåret 1938/39 gikk han på styrmannsskolen i Stavanger. Sommeren 1939 var det vanskelig å få styrmannshyre i utenriksfart — i september brøt krigen ut. Andreas Galtung Gausvik tok derfor jobb på tonnefabrikken i Dimmelsvik, og skiftet kort tid etter over til andre tilfeldige jobber, som vedhogst. Men før han 29. desember 1942 tok til som matros på D/S «Vikingen» i HSD, hadde han også en tid som hjelpemann på brorens skøyte som gikk i løsfart på Vestlandet.

Etter vel 6 år på D/S «Vikingen», ble han 7. februar 1949 styrmann på M/S «Eidsfjord». Siden har han vært offiser her i selskapet — fra 1. januar 1950 fast tilsatt styrmann, overstyrmann fra 1. januar 1954, og kaptein fra 1963.

Som styrmann seilte han med de fleste av båtene våre — bortsett fra ferjene, der han bare hadde gjesteroller.

Som fung. fører hadde han M/S «Hordaland», «Granvin», «Ullensvang», «Ulvik», «Stord» og D/S «Vikingen».

Fast fører ble han på M/S «Eidfjord» i 1963, fra våren 1966 førte han M/S «Halsnøy».

Andreas Galtung Gausvik hører til den generasjon som ble voksen og skulle ta fatt på sin livsgjerning da tidene var som hardest i mellomkrigsårene. Det var en situasjon som etterkrigstidens ungdom ikke har hatt føling med. Det var å gå i livets harde skole, men det gav godt to og mannsemne i dem som ville overvinne vanskene.

Med erfaring fra ulike områder — også utenriksfart — har Andreas Galtung Gausvik arbeidet seg opp fra matros til kaptein i HSD. Han er en dyktig sjomann, og har gjort sin jobb på en måte som gjør at han er vel omtykt både av HSD, kolleger og trafikanter.

En mann som har interessert seg for slektshistorie, fortalte oss en gang at Galtung-ene stammer fra den eneste tidligere norske adels-slekt som framleis har ætlinger. Andre adelslekter som har ætlinger i Norge, er av utenlandsk opphav. Vi skal ikke blande gammelt opphav inn i samband med kaptein Gausvik. Men vi vil nevne at hans framferd på alle måter viser god, gammel tradisjon.

Kaptein Gausvik med familie er nå flyttet til barndomsheimen i Gausvik, der han skal stelle med huset og småbruket. Det går et samlet ønske til ham om mange gode år som pensjonist.

